

Bilaga 5

Protokoll öppet samrådsmöte

Syfte	Samrådsmöte miljöprovningar Norrbyskär
Mötesform	Öppet samrådsmöte
Mötestid	2016-05-09, 19:00
Plats	Restaurang Översten, Stadshuset Umeå
Antal närvarande	28 deltagare, närvarolista enligt bilaga 1 samt representanter från projektet.
Protokoll	Christina Berggren, Ramböll

1. Inledning av mötet

Jonas Fagerman, kommunens projektledare presenterar en mötesdagordning och formerna för mötet. Samt inleder med en kort historik kring föreningssituationen och tidigare utförda undersökningar.

Jonas informerar om prioriteringsordningen för frågor som kommer under mötet. Frågor prioriteras i fallande ordning:

1. Frågor som rör det samrådsmötet handlar om, provningarna enligt miljöbalken av vattenverksamheter, täkter etc.
2. Frågor som rör den kommande saneringen som inte formellt ingår i detta samråd
3. Frågor som rör utvecklingen av Norrbyskär i stort.

2. Presentation av medverkande från projektet

Jonas Fagerman, Projektledare Umeå Kommun
Ulrika Sundin-Bonnedahl, Koncernjurist, Umeå Kommunföretag
Sune Norman, Gata och Park, Umeå Kommun
Per Westergren, Mark och exploatering Umeå Kommun
Anna Pallin, Miljö- och hälsoskydd, Umeå Kommun
Tomas Savalatti, Umeå Fritid, Umeå Kommun
Gustav Edvinsson, Ramböll
Christina Berggren, Ramböll
Sten Fernerud, Envix

3. Genomgång av de tillståndspliktiga verksamheterna

Gustav Edvinsson, Ramböll, förklarar vad samråd enligt miljöbalken innebär, vilka åtgärder som är tillståndspliktiga enligt miljöbalken. Hur prövningsprocessen går till. Nyttan med samrådet är att sakägare, närboende och andra som har intressen på ön ska kunna yttra sig samt även myndigheter. Informerar om att samrådstiden, 25 april-31 maj 2016.

Nämner även bakgrunden till alla prövningar, vart det är föroreningar som ska åtgärdas. Översiktligt om vilka åtgärder som ska göras kopplat till själva saneringen. Detta för att förklara exempelvis det materialbehov som uppstår i samband med saneringen.

Fråga:

Varför ingår inte båtslipen i den statligt finansierade verksamheten? Varför är båtslipen inte inhägnad?

Svar:

För båtslipen finns, till skillnad från övriga områden, en verksamhetsutövare som var aktiv efter 1969. Därför ingår inte det området i det som ska saneras med statliga medel från Naturvårdsverket. Miljökontoret driver frågan mot Trafikverket som varit verksamhetsutövare. Trafikverket ska ta fram en provtagningsplan och inleda undersökningar.

Fråga:

Varför ska man täcka med just 70 cm?

Svar:

Finns riskvärdesmodeller från Naturvårdsverket som styr lämplig tjocklek på täckning. Ofta används 50 cm som täcknivå men det skiljer från fall till fall. Man vill inte att man enkelt ska nå ner till föroreningarna med en vanlig spade.

Gustav fortsätter med en genomgång av de olika prövningspunkterna enligt miljöbalken. Beskriver de olika åtgärderna och vad de ingår i för typ av prövning.

Fråga:

Varför tar man inte in pråmar vid museet där blåser det ju mindre?

Svar:

Det är för grunt för de största pråmar och lastbåtar som skulle ha ett intresse att lämna pris på denna entreprenad. Projektet har valt att söka för platser vid Långgrundet och Pråmarvet för att ge möjlighet för stora båtar

Synpunkt:

Det är viktigt för verksamheterna på ön att det inte blir för långa stopp exempelvis för museiverksamheten.

Svar:

Tider för arbeten beskrivs senare under mötet. Hänsyn har tagits till att många vill besöka öarna framför allt på sommaren. Av den anledningen är det också angeläget att utlastning inte sker vid museet

Fråga:

Är det inte dioxin i de träresterna som ligger ex. på Långgrundet?

Svar:

Det är rent trä från stenistor och rustbäddarna, mycket s.k. bakaved finns också på Långgrundet, den behandlades inte pga. att bakaveden inte skulle säljas utan användes till utfyllnad av kajen. Träet har provtagits på flera platser och visar generellt på låga halter.

Synpunkt/påpekande

Den planerade bergbanken på Långgrundet för tillfälliga kajen ligger på vattenledningen ut till Norrbyn, Det kan bli besvärligt. Synpunkt från Norrbyskärs samfällighet. Vattenledningen är inte inmätt, men föreningen vet var den ligger. Norrbyskärs samfällighet äger ledningen.

Svar:

Hänsyn måste tas till vattenledningens placering i den fortsatta projekteringen. Projektet måste kontakta samfälligheten i frågan.

Påpekande

Tidigare låg vattenlinjen mycket högre upp på öarna. Finns ett raster av stenistor som murknat och blivit håligheter som är farliga för barn. Man måste ha dessa håligheter i beaktande när man ska diskutera erosion. Man utplånar de gamla resterna av kajer med erosionsskyddet.

Svar:

Det är korrekt att man måste beakta eventuella håligheter i marken både vid täckning och byggande av erosionsskydd, det är också korrekt att med det förslag på erosionsskydd som tagits fram försvinner resterna av de gamla kajerna.

Fråga:

Varför behövs erosionsskyddet? Finns inget dioxin i abborrar, inget i grundvattnet. I de tidigare rapporter som tagits fram i projektet står det att det är låg risk för erosion, varför då kosta på erosionsskydd på dessa kulturhistoriska lämningar där strukturerna av kajerna fortfarande kan ses?

Svar:

Detta är en fråga mer direkt kopplat till själva saneringen. Att det sker erosion i delar av området bör vi kunna vara överrens om. Material med dioxin har spridits ut i havet. Det är dock svårprovtaget i sedimenten utanför Långgrundet så vi vet inte exakt hur mycket dioxin som finns där ute. Projektet har valt lösningen att täcka istället för att schakta bort jord eftersom det kostar ca 100 miljoner kronor mindre. För att få göra den lösningen och beviljas medel krävs att man skyddar täckningen från erosion, Naturvårdsverket beviljar inte medel för en lösning som sedan innebär att föroreningar spolas ut i havet på lång sikt. Måste ha ett 100-års perspektiv på detta projekt.

Synpunkt:

Långgrundet är ju skyddat mot erosion på ett annat sätt än Stuguskär. Eftersom det är många områden som ska saneras bör man tänka kostnadseffektivt och inte bygga i onödan. Ämnena är dessutom bundna i sedimenten. Med

landhöjningen kommer avståndet till föroreningarna att öka, så frågan om erosion är inte rimlig. Låt kajerna åldras på sitt sätt, tar man bort dessa lämningar förlorar Norrbyskär sin attraktionskraft.

Svar:

Landhöjning pågår men även klimatförändringar som på sikt kan innebära vattenståndsökningar trots landhöjningen. Frågan om varför man vill stänga in och skydda mot erosion är främst kopplad till saneringen och de resultat man vill uppnå där.

Fråga:

Finns det några alternativa erosionskydd som man har tittat på? Som inte gör att industrilämningarna försvinner.

Svar:

Inget alternativt erosionskydd har projekterats. Däremot har frågan om urschaktning istället för övertäckning utretts tidigare. Urschaktning skulle ha inneburit att inget erosionskydd hade behövts men det hade blivit oerhört dyrt.

Synpunkt:

Förslag gräv bort föroreningar enbart där erosion pågår och bygg inget erosionskydd

Fråga:

När ni muddrar och gräver här, kommer det att bli sörjigt i vattnet, hur ska ni skölja ut/hantera denna sörja?

Svar:

Man måste anlägga grumlingsbarriärer när man ska schakta ur, så kallad siltgardin. Det är en textil som fungerar som ett filter för grumlande partiklar. Kommer att använda grävmaskin med skopor som har undertryck. Så första avvattningen sker på plats där man schaktar och sedan läggs det upp för ytterligare avvattning innan det sedan ska användas. Detta görs på vintern.

Gustav går genom den miljöpåverkan som hittills identifierats och vilka skyddsåtgärder projektet har planerat så här långt. Bland annat hur man ska förhindra grumling, när arbete ska utföras. Allt arbete kommer att styras till vinternhalvår då antal besökande är få.

Fråga:

Strandängarna är ett tecken på att naturen tar igen, ett opåverkat område, är en värdefull biotop. Det man planerar är en våldtäkt på naturen, det måste finnas andra områden där man kan hämta fyllnadsmassor. Vart ligger de?

Svar:

Vi har tittat på ett täktområde mitt på Långgrundet. Där man skulle kunna skala av ca 1 m morän. Det ansågs av projektets styrgrupp vara ett större ingrepp att göra en täkt så nära husen, endast ett tiotal meter, täkten skulle innebära en förändring i landskapet på Långgrundet och ta ner marknivåerna.

Synpunkt:

Det är underbart om man kan paddla kanot där täkten (mellan Långgrundet och Blågrundet) planeras. Det är bara en slöjd idag.

Fråga:

Vad är det för kalkyl för detta? Vad är det totala anslaget för Sverige för att åtgärda förorenade områden?

Svar:

75 miljoner totalt på två år. För närvarande ligger anslagen i Sverige på ca 400 miljoner per år.

Fråga:

Vad gör om ni bara får t.ex. hälften av den begärda summan? Finns det någon prioriteringslista?

Svar:

Det troligaste är att man ger en klumpsumma pga. för dyr etablering. Det kommer inte att påbörjas någonting utan att finansieringen är klar. Den kalkylerade kostnaden för projektet har varierat under tid, allt eftersom projekteringen fortskridit. Det förslag som nu har landat är något som vi betraktar som mycket nytta för rimliga pengar. Prioriteringar och omprioriteringar har redan gjorts.

Synpunkt och fråga:

Om man ska göra en långsiktig lösning borde man fundera på befintliga vägbankar, det är dålig vattengenomströmning idag, man borde öppna dessa vägbankar. Hur påverkar den nya vägbanken (mellan Långgrundet och Blågrundet) den befintliga vägbanken?

Svar:

Finns inga planer att öppna upp de befintliga vägbankarna, är en fråga av övergripande karaktär för hela ön och inget som berör detta projekt. De befintliga vägbankarna berörs mycket lite av projektet. Endast vägbanken mellan Stuguskär och Långgrundet skulle möjligen användas för transporter.

Synpunkt:

Med öppnade vägbankar skulle isen inte lägga sig lika tjock, det skulle kunna minska erosionen

Svar:

Vi tar med oss denna synpunkt i fortsatt arbete

Påpekande:

Finns berg i dagen bredvid vägbanken mellan Långgrundet och Stuguskär.

Svar:

Vi kommer inte att schakta nära den vägbanken.

Synpunkt:

Man väger alltså utplaning av Långgrundet mot en våtmark som håller på att utvidgas när man väljer täktområde.

Svar:

Det är korrekt uppfattat

Fråga:

Det ligger ca 27-28 båtar längst Långgrundet normalt sett, i synnerhet när färjan inte går. Många stigar går ner till Långgrundet. Det kommer vara svårt att nå ner dit under byggtiden. Fritidsnämnden ska prioritera båtlivet i Umeå Kommun enligt beslut tidigare i vår. Finns ett behov att kunna nå ut till fastigheterna på Norrbyskär även när inte färjan går. Måste ha tillgång till båtarna. Hur ska det lösas?

Svar:

Under saneringsperioden kommer en brygga att hyras av Umeå Fritid. Förslag om lämplig placering av tillfällig brygga mottages tacksamt.

Fråga:

Vad händer efter saneringen, var ska båtarna på Långgrundet vara då?

Svar:

Det kommer att kunna vara bryggor längs Långgrundet, Kommunen strävar efter att man ska ha gemensamma anläggningar. Det blir inte en brygga per fastighet utan en eller möjligen flera gemensamhetsanläggningar.

Fråga:

Varför kan man inte skydda kulturvärdet på Långgrundet? Finns någon annan myndighet som kan gå in med pengar för att behålla kulturvärdena?

Svar:

Västerbottens muséum och tjänstemän som arbetar med kulturfrågor på Länsstyrelsen vet om att detta pågår, de vet att det inte finns någon ekonomisk rimlighet att restaurera gamla stenistor. Deras årliga anslag för hela Västerbotten skulle inte räcka långt. Länsstyrelsen och museet har varit en samrådspart under hela projektet.

Fråga:

Varför söker ni för en permanent vägbank och bro mellan Långgrundet/Blågrundet?

Svar:

Saneringsprojektet har inget behov av bron eller vägbanken efter saneringen. Kommunen har en skyldighet att städa bort det som ingen vill ha eller sköta om ex broar, vägar för dumpertrafik mm. Projektet har i samband med detta samråd öppnat för att det ska gå att få ett tillstånd för en permanent bro. Om kommunen inte söker för en permanent bro kommer samfälligheten själva att få söka tillstånd om man vill ha en bro. Därför har kommunen tagit med denna bro i prövningen.

Kommunjuristen ställer en fråga till deltagarna på samrådet:

Fråga från projektet:

Vill ni ha en förberedelse för en bro? Vill ni att vi lämnar kvar vägbankarna så att samfälligheten kan ta vid och bygga en bro anpassad för er? Detta behöver projektet veta, om ni inte kan säga detta kommer anläggningen inklusive vägbankarna att plockas bort.

Samfälligheten svarar:

Stämman har tagit ett beslut om att man är intresserad av detta, nu verkar ju kommunen i egenskap av fastighetsägare också vara intresserad. Så ja, samfälligheten är intresserad av att projektet lämnar kvar vägbankarna.

Fråga:

Kommer vägbanken som ev. lämnas kvar att kunna hålla över tid?

Svar:

Den dimensioneringen är inte gjord. Om man ska permanenta en vägbank så måste den dimensioneras för det.

Fråga:

Vem står för kostnaderna över tid för driften av vägbanken?

Svar:

Det kommer att vara vägföreningen som tar över vägen, det kommer också att göras en ny förrättning. Kostnaderna tas då av vägföreningen för driften.

Fråga:

Varför ska man ha en utlastning vid pråmvarvet?

Svar:

För att ge entreprenören möjlighet att lägga upp arbetet på lite olika sätt beroende på vilken utrustning denne har att tillgå. Det är inte säkert att pråmvarvets utlastning byggs. Men projektet söker tillstånd för det.

Synpunkt:

Befintlig vägbank mellan Stuguskär och Långgrundet måste förstärkas för att klara dumpertrafik.

Svar:

Ja, om det krävs, besiktas före och efter sanering i så fall. Vid behov kommer den att förstärkas om inte byggtrafik helt kan undvikas. Genom att ha två brytområden kan i alla fall trafiken på denna vägbank minimeras.

Fråga:

Ni kommer alltså inte att återställa en enda pråmficka? Kan inte ett minimikrav vara att lämna några platser där man kan se strukturerna eller att göra en pråmficka?

Svar:

Anledningen till att ingen pråmficka återställs är att det kostar för mycket, dessutom har kommunen som fastighetsägare sagt sig inte vara villig att sköta driften för en sådan.

Synpunkt:

Har kontaktat Länsstyrelsen i Västernorrland, hur gör för denna typ av kajer i samband med saneringar? De låter tiden ta hand om den har de svarat.

Fråga:

Hur har ni fört diskussioner med KFUM som är en stor intressent?

Svar:

Har haft enskilda möten utöver de allmänna mötena. De har också varit en samrådspart i detta samråd. Har försökt få Naturvårdsverket att ersätta ex museet för den verksamhet som de inte kan bedriva under saneringstiden. Diskussion pågår. Kommer att lämna en budget för detta till Naturvårdsverket.

Museets och KFUMs representanter intygar att de fått bra information under hela projektet.

Synpunkt och fråga:

Tycker att ansökans huvudtyngd är skydd av natur och miljö och inte kulturmiljön. Kommer Mark och miljödomstolen att bedöma även kulturmiljövärdena?

Svar:

Prövningen kommer att behandla även kulturmiljövärdena. Även Länsstyrelsen kommer att få yttra sig. En av de miljökonsekvenser som man tittar på i MKB:er är kulturmiljön.

Fråga:

Vad kostar det att restaurera stenkistor i förhållande till projektet i stort?

Svar:

Kan inte ge ett svar på stående fot. Vi kommer att skicka en prisuppgift till samfälligheten. Umeå kommun är som markägare dock inte intresserad av att sköta om stenkistor och bekosta driften.

Fråga:

Hur påverkar muddringen prämkyrkogården?

Svar:

Den berörs inte

Synpunkt:

Upplever inte att man beskrivit kulturmiljön tillfredsställande, känns som att man inte tar dessa frågor på allvar.

Svar:

Vi beklagar om det uppfattas så, dessa frågor tas på lika stort allvar som övriga frågor i projektet. Kommunen har utrett frågorna rörande bevarandet av industrilämningarna och tyvärr ställs kostnader och nyttor mot varandra. Pengar skulle inte beviljas om projektet blev orimligt dyrt. Det är ständigt många avvägningar av intressen. Det krävs hårda prioriteringar för att detta ska bli realiserat. Detta kommer att beskrivas ytterligare i den kommande miljökonsekvensbeskrivningen.

Fråga:

Kommer vågbrytarna att rivas?

Svar:

Nej, möjligen kommer man vara nära vid bygget av den temporära kajen längs Långgrundet. Eventuellt kan en av vågbrytarna beröras i ytterkant. Kajen ska även anpassas efter vattenledningen.

Synpunkt:

Våtmarken är hemvist för många fåglar och insekter, det är en lång tidsaspekt innan detta kommer tillbaka.

Svar:

Eftersom kunskaperna om strandängarna är små kommer en inventering att utföras enligt svensk inventeringsstandard.

Synpunkt:

Det som är speciellt med skäret är just kulturmiljön.

Slutligen ges information kring masstransporter till och från ön med båt. Mängden massor som ska ut är ca 45 000 ton. Det kommer att skickas till Holmsund eller Hörnefors. Ca 30 000 ton krossmaterial ska ut till ön.

4. Mötet avslutas

Mötet avslutas med information om hur man lämnar synpunkter. Efter mötet ges möjlighet att ställa frågor direkt till projektledaren, konsulter med flera.

Bilaga 1 Närvarolista samrådsmöte 160509

Namn	Fastighetsbet./organisation/myndighet
Jan-Erik Hällgren	Norrbyn 4:24
Richard Warmin	Norrbyn 4:26
Mattias Åström	Norrbyn 4:26
Tobias Björkholm	KFUM
Carl-Johan Nordström	Norrbyn 4:006
Anders Pilebro	Norrbyn 4:15
Gustav Nord	Norrbyn 4:32
Eva Nordlund	Norrbyn 4:39
Maria Nordlund	Norrbyn 4:39
Helen Wallander	Ordf. Norrbyns byamäns samfäll. förening.
Nadja Lundgren	Konsult Tyrens
Bengt Rudolfsson	Kassör Lillskärs båthamn, Norrbyn 4:77
Håkan Hellqvist	Norrbyn 4:16
Pelle Gustafsson	Norrbyn 4:18
Ulf Eriksson	Umeå Driftteknisk drift, H-fors företagsC.
Christina Eraldsson	Norrbyn 2:91
Sundström	Hus 5
Birgit Högberg	Norrbyn 4:26
Sundström	Hus 5
Lars Olofsson	Hus 12
Pelle Gustavsson	Hus 36
Roland Samuelsson	Hus 30, Svenska Kyrkan
Rikard Höög	Hus 13
Jonas Höög	Hus 13, Norrbyn 4:34
Håkan Andersson	Hus 43, Norrbyn 4:10
Helge Sandberg	Hus 1
Nicola Fackel	Norrbyskärs Museum
Fredrik Höög	Hus 13